

HÁJDUFÖLD

1923. év október 16.

KEDD

Debreczen, V. evf. (134)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 4000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A Radicsék könyve

Zágrábról egy könyv érkezett szerkesztőségünkbe. Címe: *A horvát parasztszervezet ideológiája*. Szerzői és kiadói a horvát parasztpárt tagjai: előszavát és néhány cikkét a híres vezér maga, Stjepan Radics írta.

Helyszüke miatt nem foglalkozhatunk tüzetesen az érdekes művel, de annyit jelezhetünk, hogy az nem valami alkalmosságossághoz kötött egyszerű pártpolitikai röpirat, hanem elméletileg is kellően megalapozott, komoly, bár pépszerű modorban tartott tanulmány. A horvát parasztszervezet általános állam- és társadalompolitikai előzményekből vezet le, ezekből bizonyítja létjogosultságát s emeli ki a jövő fejlődés elé kitűzendő célokat. E mozgalom jelszava és feladata a *keresztyén életelmélet* megvalósítása. A názari Jézus, legalább is földi vonatkozásban, a társadalmi igazságosságot hirdette. Erre kell tehát törekedni. Erre törekedett külföldben minden évszázad Urunk halála óta, de a régi mozgalmak azért szenvedtek hajótörést, mert a rendi érdekek hálóján akadtak fel. A középkor feudális muszája, majd a polgári állam a harmadik rend kezén, sőt a szocialista állam a negyedik rendén is csak tökéletesen keresztyéniségek, mert nem egyetemesek. A tökéletesebb az *ötödik rend* fogja megalkotni.

Radics a parasztságban véli meg találni a jövő államának megvalósítóját. A *paraszt-közársaság* lesz a társadalmi béke fenntartója benn, a nemzetközi béke őre külpolitikai vonatkozásokban. Vagyis a föld népe fogja az aranykort visszavarázsolni.

Amint látjuk, Radics keresztyén, haladó, közársasági, pacifista. Nem ereszkedünk vele vitába, csak annyi a megjegyzésünk, hogy nem a formák, hanem a szellem dönt államok és társadalmak életében. Egy becsületesebb egyeduralom abszolutizmusa éppen annyi virágot fakaszthat a közboldogság fáján, mint például a parasztság republikája. De az utóbbi is hozhat keserűséget, szolgátságot és nyomort — mert a paraszt is ember.

Bennünket, magyarokat közelebből két dolog érint a Radics könyvében. Az egyik, hogy ő semmiféle dinasztiaról, tehát a Habsburgokról sem akar hallani. Hiszen meggyőződéses republikánus. A másik, hogy reá a magyar birodalom reintegrálásában nem számíthatunk, mert az ő programja az önálló, független Horvátország. Mindezt tudnunk kell, hogy magunkat téves illúziókban ne ringassuk.

Meglep, amiről szintén e könyvből értesülünk, a horvát parasztszervezetnek céljaiban és eszközeiben való példátlan *erkölcsi tisztaság*! Amit Radics és társai hirdetnek, azt hiszik is; amit akarnak, önzet-

lenül akarják. Valóságos apostolok. A párt szervezői minden ellenszolgáltatás nélkül dolgoznak, járják Szlavonia mocsarait és a kietlen dalmát karsztokat. Tisztalelkű, romlatlan nép és nemes vezetők! Ott ugyan a polgári bizalom koszorújátért nem pályázhatik a köpönyegét,

csak egyszer megfordító gazember sem s aki elnyerte, nem akarja cu dar, aljas módon a nyert bizalmat az ellenség bizalmára és bankójára konvertálni. Ezért tud dacolni Radics a szerbek minden terrorjával és ezért fog kiütni az általa elvetett magból a horvát szabadság fája.

Ujra elnapolták a nemzetgyűlést

Gömbös Gyula visszautasította a miniszterelnöknek a fajvédők ellen intézett támadását - A miniszter semmitmondó kijelentései a külföldi kölesőnről - Bethlen István a Kormányzó személyét is belekeverte a politikába

A nemzetgyűlés mai ülését 12 órakor nyitotta meg *Szcitovszky Béla* elnök. Felolvastatja a nemzetgyűlést egy hónappal ezelőtt elnapoló kormányzó kézirát. Majd kegyeletes szavakkal emlékezik meg az elhunyt *Rákosi Viktor*ról, *Németh Vincér*ről a somorjai kerület képviselőjéről és *Oldh Dániel* volt miniszteréről. Az előterjesztések után jelenti, hogy a napirend ki van merítve, nincs más hátra, mint a további teendőkről való tanácskozás. Mielőtt erre áttérnének, *Szijj Bálint* személyes kérdésben kér szót.

Szijj Bálint: A *Budapesti Hírlap*-ban megjelent egy közlemény, amely súlyosan kompromittálja személyét. Felolvassa a *Budapesti Hírlap* cikkét. Kijelenti, hogy a cikk

elejétől végig valótlan

és hogy a lap ellen a feljelentést megtette.

Ezután *Kállay Tibor* pénzügyminiszter betérjeszti az országos pénzügyi tanács megszüntetéséről és egyes pénzügyi rendelkezésekre vonatkozó törvényjavaslatot. Betérjeszti a vagyonváltságról szóló első törvényt és végül a vagyonváltságról a második törvény alapján 1923 június hó végén befolyt vagyonváltságról szóló jelentését.

A napirend megállapítása előtt

gróf Bethlen István

miniszterelnök szólal fel s ismerteti a Genfben folytatott tárgyalásainak eredményét s a külföldi köleső ügyének előzményeit. Kijelenti, hogy számottevő faktorkkal megállapodást létesítettek olyan irányban, hogy egy megfelelő pénzügyi terv és kölcsönterv alapján annak idején a reparációs bizottság hajlandó lenne hozzájárulni ahhoz, hogy határozatot hozzon, amely lehetővé teszi Magyarország részére egy olyan kölcsön felvételét, amelyből

nem kellene reparációt fizetni,

amelynek lebonyolítását a népszövetség és a reparációs bizottság egyöntetűen dolgozná ki. Ebben a tekintetben tehát a megegyezések megfelelőek. Megállapodás történt abban is, hogy a népszövetség már

most, amennyiben a reparációs bizottság október első felében megfelelő határozatot hoz, *kiküldi a bizottságot, amely a kölcsöntervnek kidolgozását megkezdené*. Ugyanakkor arra törekedtünk — mondja — hogy a szomszédainkkal megbeszéléseket folytassunk. Ezek a tárgyalások három pontra vonatkoztak, a kereskedelmi szerződésre, a trianoni békéből folyó még elintézetlen ügyekre s végül politikai természetű kérdésekre. *Ennél többet ebben a percben bejelenteni nem tudok*. Várható, hogy a közeli napokban az újabb tárgyalások is kezdetüket veszik.

Arra kéri a Házat, hogy

ujra napolja el üléseit november 6 ig,

anélkül azonban, hogy ennek a dátumnak fixrozását kérné. *Ebben a percben ugyanis nem tudja pontosan, hogy november 6-ra befejeződnek-e ezek a tárgyalások*.

Azonban reméli, hogy erre az időpontra a Ház ismét összeülhet. Addig is szeretné, hogy ha a Ház bizottságai foglalkoznának a földreform-novellával s előkészítsék a plenáris tárgyalásokra.

A miniszterelnök után *Peidl Gyula* szólalt fel s *kijelenti, hogy a nemzetgyűlés elnapolására semmi szükség nincs*.

Utána *Gömbös* emelkedik szólásra.

— Végzetlenül sajnálja, hogy a miniszterelnök Szolnokon többet mondott, mint itt a Házban. Ebben **a nemzetgyűlés tekintélyének megsértését látja**.

A miniszterelnök Szolnokon azt mondotta, hogy a fajvédők kevés számukat és politikai gyengeségüket ellensúlyozandó, a Kormányzó ur *Öfömméltóságára* szoktak hivatkozni, hogy politikájukat azzal támogassák. Megállapítja, hogy a fajvédők mozgalmában érdekeken soha sem szokták se népgyűléseken, se másutt a Kormányzó ur *Öfömméltóságának* magas személyét a vitába belevonni.

Helytelenítjük, hogy a miniszterelnök a Kormányzó ur Öfömméltóságának magas személyét belevonta a politikai vitába.

Utána *Haller István* szólal fel, *hogy a miniszterelnök esetleg olyan engedelményeket tett, amelyek sértik az ország szuverénitását*.

Helyteleníti a parlament elnapolását, mert szerinte a miniszterelnöknek

meg kellene hallgatni az ellenvéleményeket is.

Utána *Haller István* szólal fel. Az a felfogása, hogy az országot a kormánynak nem szabad lett volna oda juttatni, ahol most van. Ha a kormány a külföldi kölesőnt megkapja, azt

a szociális és termelési igények kielégítésére kell fordítani.

A nemzetgyűlés elnapolását helytelennek tartja.

Horváth Zoltán felszólalásában kijelenti, hogy nem tartja alkalmasnak a kormányt arra, hogy a jövőre kiható fontos kérdéseket megtárgyalhassa. *A Ház elnapolásához nem járul hozzá*.

Ezután ismét *Bethlen István* miniszterelnök szólal fel. Reflektál az elhangzott kijelentésekre és kéri a Ház elnapolását, mert a kormány annyira el van foglalva, hogy

nem tud részt venni a tanácskozáson.

De fél attól is, hogy esetleg meg gondolatlan kijelentések zavarnák a tárgyalások folyamatát. Majd hosszabban polemizál *Peidl Gyulával*, *Gömbössel* és *Haller Istvánnal*.

Az elnök ezután javasolja, hogy a nemzetgyűlés üléseit

bizonytalan időre napolja el

és hatalmazza fel az elnökséget arra, hogy a miniszterelnökkel egyetértésben állapítsa meg a legközelebbi ülés idejét és napirendjét.

A napirendhez elsőnek *Farkas István* szólal fel. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés holnap és holnapután is folytassa tanácskozásait és a holnapi napirendre tűzzék ki a miniszterelnök mai kijelentéseiről folytatandó vitát.

Erdélyi Aladár indítványozza, hogy az elnök napirendjét fogadják el.

Szilágyi Lajos: Indítványozza, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap délelőtt tartsa és ennek napirendjén a legutóbbi ülésen félbemaradt autómegadóztatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása szerepeljen.

Bethlen István gróf miniszterelnök *Szilágyi Lajos* beszédére reflektálva kijelenti, hogy szolnoki beszédében nem adott őszi munkaprogramot, csak példaképpen sorolt fel néhány teendőt.

Berky Gyula felszólalása után a Ház többsége

az elnök javaslatát fogadja el

és így az üléseket bizonytalan ideig elnapolják.

Az ülés 3 órakor ért véget.

A MANSz ismerkedési estje Püspökladányban

Jelentette már a *Hajdúföld*, hogy Püspökladányban is megalakult a MANSz-nak a helyi csoportja. Az alakuló közgyűlésen, melyre sokan utaztak ki a MANSz debreceni csoportjának tagjai közül is, jelen volt *Tormay Cecile*, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének országos elnöknője is.

A püspökladányi csoport a megalakulás után agilis elnöknőjének, *Tisza Imrénének* a vezetése mellett azonnal munkához látott. Alig egy-két hét leforgása alatt mintegy fél-egyzren sorakoztak nagy lelkesedéssel a MANSz zászlója alá.

A püspökladányi Rákóczi vendéglő gyönyörűen felszerelt nagy termében szombaton este ismerkedésre jött össze a szinmagyar közönség. A teremben két nagy sátor állott megrakva dusan ajándéktárgyakkal. Sorsolás, illetve árverés útján ezekből és a táncmulatság jövedelméből teremtette meg a helyi csoport gyümölcsötetendő alaptökéjét.

A tánc hölgyválasszal kezdődött: amelyik férfi kosarat adott, 500 korona büntetést kellett fizetnie. A nagyon jól sikerült táncmulatság a reggeli órákig eltartott.

A bevétel mintegy 2 millió korona.

Az egész est szép sikere *Tisza Imréné* elnöknő, a vigalmi bizottság, élén *Tóth Sándornéval*, dr. *Domokos Lajosné*, *Tóth Iduka*, *Simon Gizike* és még sokak lelkes munkáját dicséri.

K. I.

A bírák és ügyészek a debreceni bírói internátusért.

Az országos bírói és ügyészi egyesület évi rendes közgyűlését október 14-én Szegeden tartotta meg, a tagoknak nagy érdeklődése mellett.

Az országos bírói és ügyészi egyesület évi rendes közgyűlését október 14-én Szegeden tartotta meg, a tagoknak nagy érdeklődése mellett.

Vasárnap délelőtt zajlott le az országos gyűlés a városháza dísztermében, ahol is *Wolff Károly* elnöki megnyitójában megemlékezett a bírák és ügyészek működésének nagy nemzeti jelentőségéről. Ezután az igazgatóság terjesztette elő évi jelentését, melynek keretében a bírói és ügyészi kar méltóságának tudatában egyhangulag

visszantámasztotta *Vázsonyi Vilmos* volt igazságügyminiszternek a közelmúltban a bírói kart érintett sértő támadását.

A lelépő tisztikart *Wolff Károly* lyal az élén egyhangulag ismét megválasztotta a gyűlés.

Majd *Széács Aladár* közigazgatási bíró magas színvonalon álló előadása után dr. *Kesserű Lajos* debreceni királyi törvényszéki elnök szép beszéd keretében felhívta az országos gyűlés figyelmét az egyesület

debreceni internátusának súlyos anyagi helyzetére,

— kiemelve *Nagy Kálmán* táblabíró nagy érdemeit az internátus eddigi

vezetése körül — indítványára az országos gyűlés elhatározta, hogy azonnal eljár a kormánytól az iránt, hogy az ezidőszerinti évi 60.000 korona támogatás a drágaság arányának megfelelő összegre emeltesse fel. Végül ugyancsak *Kesserű Lajos*

indítványára a nagygyűlés elhatározta, hogy a következő 1924. évi országos összejövetelt az ország második vidéki városában,

Debrecenben fogják megtartani, hova a nagygyűlés tagjait *Kesserű Lajos* nagy szeretettel hívta meg.

Csongrád magyarsága a fajvédelem lobogója alatt

A fajvédők csongrádi népgyűlése hatalmas demonstráció volt az aranyközéput ellen

A keresztyén ellenzéki blokk vasárnap délelőtt nagy népgyűlést rendezett Csongrádon, amelyre Budapestről leutaztak *Kiss Menyhért*, *Lendvai István*, *Ulain Ferenc*, *Zsirkay János* nemzetgyűlési képviselők és *Anka János* a „Nép” felelős szerkesztője, akiket a csongrádi magyar nép óriási lelkesedéssel fogadott s utjuk valóságos diadalut volt.

A népgyűlést a hatalmas piactéren tartották meg, ahol erre az alkalomra a csongrád vidéki magyarok ezrei gyűltek össze. A környező falvak mind küldöttségileg képviseltették magukat a fajvédők gyűlésén, amely hatalmas demonstráció volt az aranyközéputas riberális Bethlen kormány ellen.

A gyűlés első szónoka *Anka János* volt, aki a hallgatóság zajos tetszése mellett világitotta meg az aranyközéputas rendszer által teremtett gazdasági helyzet tarthatatlanságát.

Utána *Kiss Menyhért* foglalkozott zúgó helyeslés közben a földreform novellával, majd

Ulain Ferenc

nemzetgyűlési képviselő emelkedett szólásra s a kormány pénzügyi és gazdasági politikáját kritizálta:

— Ezután a gyalázatos gazdálkodás után — mondotta — én felelősségem minden tudatával kijelentem, hogy gróf

Bethlen István teljesen elvesztette az erkölcsi alapot ahhoz, hogy a nemzet gazdasági életét vezesse,

méltatlanná vált arra, hogy a nemzet nevében bárhol és bárkivel tárgyaljon. Mert hiszen ő és társai okai annak, hogy a nemzet ennyire lezüllyött.

Mikor gróf *Bethlen István* átvette a hatalmat, a kormányzatot, akkor a korona 2,5 volt és a bankok kezében még csak kétezer korona hitel volt. Mára pedig már

négyszáz ezer millió hitelt élveznek, kétármadát az egész bankjegyalomnak. És ezen hiteleket tulajdonképpen a budapesti zsidó bankok kapták.

— De ennél nagyobb büne is van gróf *Bethlen Istvánnak* és kormányának. A bankoknak adott hitelek visszafizetését nem valorizálva követeli, nem akar beleegyezni abba, hogy a pénz értéke szerint fizessék azokat vissza, nem akarja bevezetni a valorizációt. Ott nem akarja a valorizációt, de az adóknál megtette. Azt kérdezem tehát tőletek, hogy az ilyen országvezetés után méltóak-e az ilyen kormányzati férfiak a hatalomra, vezethetik-e ezt a nemzetet

olyanok, akiknek ilyen erkölcsalapjuk van?

Felkínálások: Nem! Pusztuljanak el! Eltávolítjuk!

Igazságunk van-e nekünk, a fajvédőknek, amikor

követeljük, hogy távozzanak el az ország éléről?

Az egész népgyűlés percekig harsogja: Igen!

Ulain Ferenc beszédét percekig tartó szinte leirhatatlan lelkesedéssel fogadták a jelenlévők.

Ezután *Lenkei László*, majd *Lendvai István* szólalt fel s többek kö-

Stresemann reménytelen kísérletei Németország újjáépítésére

Munkába állanak a Ruhr-vidéken a vasutasok - Zavarások a megszállt területen - A katonatisztek szervezték az oláh összeesküvést

A francia-német kérdésben a helyzet változatlanul feszült, noha a passzív ellenállás a valóságban már hetekkel ezelőtt megszűnt. A német munkásság, valamint az üzemek mindent megtesznek, hogy a munkát mielőbb felvegyék. A Ruhrvidéken működő belga megbízott maga is ezt jelentette kormányának, kiemelve, hogy a megszálló hatóságok napról napra több megállapodást létesítenek a dolgozni kívánó németekkel s egyben közölte, hogy

a vasutasok a megszállt terület egy részén szerdán munkába állanak.

Nem sok reményt nyújt a kérdés közeli enyhítésére nézve *Poincaré* vasárnapi beszéde, amelyben a francia kormány részéről a már számtalanszor hangoztatott hajthatatlanság és a győzelem biztosítása mellett kötötte le magát. Párisban tehát vajmi kevésbé sietnek. Ezalatt.

Németországban már elviselhetetlen a nyomor.

A Stresemann-kormány a parlamenti meghatalmazás birtokában ma már hozzá akar látni a gazdasági talpraállítás munkájához, azonban e tekintetben olyan kapkodás és határozatlanság nyilvánul meg, hogy nem esoda, ha az európai közvélemény

nem sok eredményt vár a kormány munkájától.

A márka megmentésére készült tervezet már maga is annyira komplikált, hogy a legnagyobb aggályokat kelti. A terv szerint ötféle fizetési eszközt óhajtának élelbelépleteni, s emellett a papírmárkát is megtartanák. Az egész regenerációs tervzetnek alapbujája az, hogy figyelmen kívül hagyja a francia politikának Németország teljes tönkretéve-

zött ezeket mondotta:

— Álnok szolgák azok, akik az ő urukat, parancsolójukat, a magyar nemzetet megcsalják. A szolga szó latinul minisztert jelent. A mi szolgáink,

a miniszterek, szintén rászédtek a magyar nemzetet,

mert azt hirdették Hódmezővásárhelyen, hogy vissza kell szerezni a magyar nemzet gazdasági pozícióit, azonban mást cselekedtek. A bibliai álnok szolga bűnéért tömlőbe vetetik, a magyar nemzet álnok szolgái azonban nemhogy tömlőbe nem kerülnek, hanem még felelősségre sem vonatnak. Azért követeljük mi a választópolgárság követvisszahívási jogát, a miniszterek számára pedig

a börtön és akasztófaig menő felelősséget.

Lendvai István beszédét szűnni nem akaró taps követte.

Végül *Zsirkay János* szólalt fel, akinek hatalmas szárnyalású beszéde mély hatást keltett a hallgatóságban és könnyeket sajtolt ki az emberek szeméből. A gyűlés a Himnusz hangjaival záródott be.

sére irányuló szándékát és az egész szavaival műveletet belföldi gazdasági reformokra és a remélt

amerikai kölcsönre építi,

holott kétségtelen, hogy mindaddig, amíg az egész európai jóvátételi kérdés a kiengesztelődés útján az elintézés stádiumába nem jut, addig Németország talpraállítása merő ábrándkép csupán. A német gazdasági helyzetet ijeszítően illusztrálják azok a zavarások, amelyek minduntalan kitörnek a békés megszállt területen. Legújában Düsseldorfban és Frankfurtban tüntettek. Mindkét alkalommal

üzleteket fosztogattak.

A frankfurti tüntetéseknel két rendőr is megsebesült.

Az oláh fascista összeesküvésről

Érdekes részleteket közöl a francia sajtó. Eszerint az összeesküvést katonatisztek vezetésével diákok szervezték meg és tudomása volt a do-logról *Károly oláh hercegnek* is. A nyomozást különben folytatják.

Az angol sajtó nagy jelentőségűnek tartja

a szerb ellenzéki pártok koalícióját,

mert ennek révén az ellenzék többségbe jut a kormánypárttal szemben.

A magyar kölcsön

ügyével kapcsolatosan egy párisi jelentés arról számol be, hogy mivel *Barthou*, a jóvátételi bizottság elnöke csak hétfőn este tér vissza Párisba, a jóvátételi bizottság nem foglalkozhatik a magyar kölcsön kérdésével, mint azt eredetileg tervezték. *Barthou* megérkezése után azonban a jóvátételi bizottság hamarosan ülést tart.

Bőr kabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon
Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület.

A miniszterelnök beszéde a szolnoki beszámolóban

Külföldi kölcsön ellenőrzéssel - „A kormány által követett irány összeomolhat egy nap alatt”

Szolnok városa vasárnap délelőtt fogadta gróf Bethlen István miniszterelnököt, aki a város nemzetgyűlési képviselőjének beszámolóját használta fel arra, hogy az ország közvéleményét „tájékoztassa” külföldi utjának eredményéről. Sajnos, a miniszterelnök ismét adós maradt azokkal a feleletekkel, amelyet az ország népe a külföldi kölcsönről, főleg pedig a garanciás kérdésre vonatkozólag várt. Elhelyezett a miniszterelnök a fajvédők ellen intézett durva kirohanást, sőt nem átalotta a Kormányzó személyét is belekeverni a napi politikába, mintegy ezzel akarva alátámasztani a kormány presztizsét. A szolnoki beszédre érkezett jelentésekből egyébként kétségtelenül megállapítható, hogy a szolnoki magyarság egyáltalán nem valami nagy lelkesedéssel fogadta Bethlen Istvánt, jóformán csak néhány beparancsolt egységspárti „ünneplte”. Szolnokon a miniszterelnököt, aki a két év óta folyó politikai komédiának egyik újabb felvonását ment eljátszani a szolnoki színház falai közé.

A szolnoki eseményekről az alábbi tudósításban számolunk be:

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Szolnok, október 14. Bethlen István gróf miniszterelnök, Nagy Emil igazságügyminiszter, Vass József népjóléti miniszter és a kormánypárt számos képviselő tagja kíséretében ma délelőtt fél 10 órakor Szolnokra érkezett és a délelőtti folyamán részt vett a szolnok-megyei egységspárt alakuló közgyűlésen és dr. Kenéz Bélának, a kerület képviselőjének ez alkalommal tartott beszámolóján.

A miniszterelnök fogadására a szolnoki állomáson megjelentek Szolnok, Hajdu, Csongrád, Békés, Sopron vármegyék főispánjai, Karcag, Abádszafók városok, valamint Hajdu, Bihar, Békés és Csongrád vármegye küldöttségei. Az állomáson Zrunotzky Viktor, Szolnok város polgármestere mondott üdvözlő beszédet, amelyre a miniszterelnök válaszolt.

Beszámoló a színházban

Dr. Kenéz Béla beszámolóját és az egységspárt közgyűlést a szolnoki színház épületében tartották meg.

Elsőnek Kenéz Béla mondott rövid beszédet, majd gróf Bethlen István miniszterelnök emelkedett szólásra.

A miniszterelnök beszéde elején általánosságban a kül- és belpolitikai kérdésekkel foglalkozik, majd külföldi utjáról beszélt.

— Azért mentem külföldre Párisba, Londonba és Rómába, Genfba — mondotta —, hogy meggyőzzem szomszédainkat is arról, hogy

mi békés politikát folytatunk.

A mai időkben a külföld nemcsak a magyar kormány, hanem a magyar társadalom magatartását is nézi és

a magyar kormány által hónapokon keresztül követett irány egy nap alatt összeomolhat,

ha a magyar társadalom és a magyar sajtó a maga részéről nem tanúsítja azt, hogy követi ezen az uton a magyar kormányt. A magyar kormány nehéz küzdelmet folytat két szélsőséges irány között.

Az egyik oldalom a jobboldali szélsőség, a fajvédők, a másik oldalom a baloldali szélsőség, a szociáldemokraták és a radikálisok vannak.

— A fajvédelem új alakulat, amelynek egyes részei az egységspárt-

ból, más részei az ellenzékéből kerültek elő. Azzal kezdték a maguk akcióját, hogy azt a színezetet keltették, mintha a Kormányzó titokban ezt az irányt pártolná, vagy legalább is vele rokonszenvezne. Én a leghatározottabban tiltakozom ez ellen a beállítás ellen.

— Az a vád is elhangzott, hogy elhagytuk a keresztény nemzeti irányt, hűtlenek lettünk ahoz a politikai programhoz, amelyet hirdettünk. Ezt a politikát elhagytuk, de csak azért, mert sohasem volt ez a politikánk,

sohasem értettünk egyet ezzel a politikával,

ezt sohasem hirdettük, sohasem tartottuk helyesnek és ezentul sem fogjuk helyesnek tartani.

— A fajvédők az egész gazdasági helyzetet az én felfogásom szerint teljesen tévesen ítélik meg. Ők azt mondják, hogy egész bajunk és különösen a korona romlása azokból a sajnálatos szimptomákból fakad, amelyek ellen mi is küzdünk, azonban abban a meggyőződésben vagyunk, hogy ezek a sajnálatos jelenségek: a siberiek hada, a túlzott spekuláció a börzén és mindaz, amit látunk, nem oka, hanem következménye a korona romlásának és szimptomája a korona romlásának.

— De lássuk a csodaszerek egyikét, amelyet ajánlanak. Itt van

a valorizáció kérdése.

A felfogásuk az, ha az összes hitelek erre az alapra fognak fektettni, abban az esetben

elmulik a kedvük azoknak, akik a hiteleket élvezik, hogy spekulálnak a korona romlására,

mert hiába romlik a korona, abban az esetben az ő tartozásuk összege is növekszik. Ebben van valami és a közgazdasági életben mindent meg kell csinálnunk, hogy a valorizációt lehetőleg keresztülvigyük.

— Azonban eggyel legyünk tisztában: hogy ez a koronarontást megszüntetni nem fogja. Mert a korona romlásának eredete egészen más okokból fakadt.

— Azért mentem külföldre, hogy leküzdjem azt az akadályt, amelyet a reparációs kérdés hitelképességünk elé állított, hogy feloldjam azt a vasgyűrűt, amelyet a trianoni szerződés font körének a reparációs kérdés utján azáltal, hogy

a magyar államnak összes javai és jövedelmei zálogul szolgálnak a reparáció részéről.

Ezt az akadályt akartam a magam részéről keresztül törni. Örömmel jelenthetem, hogy azt hiszem, jó uton vagyunk.

— Genfi tárgyalásaim rendjén sikerült ezt a két elvi akadályt az utból elhárítani.

— A harmadik kérdés, amelyre felelni kívánok,

a kontroll kérdése.

Ma a magyar pénzügyminiszter az egész cselekvésében a reparációs bizottság kontrollja alatt áll a trianoni szerződés értelmében. Tehát ne

higgye senki, hogy nem állunk pénzügyi kontroll alatt.

— Kötségtelen, hogy azt a nagy akciót, amelyet megindítottunk a külföldi kölcsön érdekében és amelyhez lényegesen közelebb jutottunk, csak nyugodt

belpolitikai atmoszféra

közepette lehet lefolytatni.

— Azt mondták, hogy ezt csak koalíciós kormány fogja megteremteni. Koalíciós kormányról olyan értelemben, hogy a kormány elkezdjen tárgyalni azon számtalan apró politikai frakciókkal, amelyekből összetevődik a nemzetgyűlés ellenzéke, ilyen értelemben beszélni nem is lehet, de felesleges is.

Látok a parlamenti ellenzék padjain a két szélsőség között olyan egyéneket, olyan pártokivüli képviselőket, olyan kisebb frakciókat, akik ha elszánják magukat arra,

Semmiféle verekedés sem volt a Pallagon

A „megvert” zsidó saját maga lölte keresztül a zsebét. Hogy akarják a zsidók megrágalmazni a magyar ifjúságot?

Részletesen beszámolt már a Hajdúföld az egyik helybeli lap tendenciózus és valótlan állításokat tartalmazó cikkéről, amelyben a debreceni Gazdasági Akadémia 500 magyar intranzigens, keresztény nemzeti érzésű hallgatóját rágalmazta és vádolta meg.

A szabadkőműves sajtóra mélyen jellemző cikk óriási felháborodást váltott ki a gazdaságok, de minden jó érzésű magyar ember körében is. A páholy lap vasárnapi számában kirukkolt az állítólag bántalmazott zsidó gazdaság nevével is. A gyors hírvévre szert tett zsidót Geiringer Jánosnak hívják. Az állítólagos verekedés ügyében, bár senki feljelentést nem tett, a rendőrség is bevezette a nyomozást. A nyomozás szenzációs eredményeket produkált. Geiringer a keresztiekérdések alatt

ellenmondásokba keveredett,

majd így mondja el a költött atrocitás történetét, majd úgy: — Az Egyetértés, amelyet pedig Geiringer informált, katona hallgatókat rágalmazott meg a verekedés, lövöldözés meséjével, ezzel szemben Geiringer

kénytelen beismerni, hogy az állítólagos bántalmazók nem katona hallgatók voltak.

A rendőrség tüzetesen megvizsgálta Geiringernek a kabátját, noteszét, amelyet aztán Geiringer bemondása szerint a gazdaságok revolverlövése lyukasított ki.

A vizsgálat igen kímélő eredménnyel végződött s mind valószínűbbé teszi, hogy Geiringer ravasz mesét talált ki,

ő költötte a revolveres merénylet történetét is.

A lövés irányából, a golyó nyomából tisztán kivehető, hogy ha lövés történt, azt csak ő maga, Geiringer tehette,

saját maga lölte át a kabátját, hogy valószínűbbé tegesse a verekedés meséjét s ő mint martir, zsidó hős tetszelegessen a faj- és hitsorsosok előtt.

Feltűnően gyanús, hogy Geiringer egyetlen egy tanut sem tud meg-

hogy az újjáépítés munkájában részt akarnak venni, mi szívesen fogadjuk mindannyiukat.

Nagy feladatok állnak még előttünk.

Foglalkoznunk kell már az őszi ülészak rendjén a földbirtokreform-novellával, egy pár pénzügyi kérdéssel, a fővárosi törvénnyel és a házszabályrevízióval.

— Lehetetlen, hogy a parlament olyan munkaképtelen maradjon, mint volt eddig. Ezt a kérdést tovább halasztani nem lehet.

A miniszterelnök után Vass József népjóléti miniszter beszélt.

Ezután a vidéki küldöttségeket fogadta a miniszterelnök, — köztük Hajdu vármegye 37 tagú küldöttségét — amelynek nevében U. Szabó Lajos közjegyző beszélt. Bethlen kíséretével este utazott vissza Budapestre.

nevezni, sem állítólagos támadóját nem ismeri fel.

Maga Geiringer is érzi, hogy a rosszul sikerült mese után nem maradhat Debrecenben, be is jelentette, hogy az akadémia hallgatói közül kiép. Maguk a többi zsidó gazdasági hallgatók is elítélik Geiringer viselkedését

és nem azonosítják magukat a liberális zsidó páholy lap ragalmával.

A gazdasági akadémia tanári kara a következők közlésére kérte fel a Hajdúföldet:

— Az Egyetértés végre közli annak a zsidó hallgatónak a nevét, akit állítólag a gazdaságok a városban iszultáltak. Geiringer János beiratkozott az I. évre, megszállott területéről jött, 3 napja lehet Debrecenben, kitalálta a mesét, elment vele az Egyetértéshez, amely hitelt is adott annak.

Az akadémiai ifjúság a megejtett szigorú vizsgálat folyamán egyhangzóan vallja, hogy

a zsidó hallgatókat nem bántotta

és nem bántja. Meggyőződünk arról is, hogy a zsidó hallgatók békességgel járnak az előadásra és semmiféle bántódásuk nincsen. Ezt igazolta a zsidó hallgatók küldöttsége is épen az Egyetértés napilap szerkesztősége előtt. Geiringer János misztikus magaviseletére világosságot a rendőrség fog deríteni.

Pénztár-tömb

különböző betűjelzéssel ellátva, kapható lapunk nyomdájában bármily mennyiségben Piac-u. 59

Megnyílik a Platthy és Csanak Banküzlet
október 16-án debreceni fiókja Kossuth-utca 7-9. Telefon 9-00.

Foglalkozik értékpapírvétel és eladással. Elvállal mindennemű tőzsdei megbízást úgy hivatalos, mint magánforgalomban, melyeket mindenkor aznapon teljesít. Hetipénzt már 50,000 koronától felfelé legelőnyösebb kamattal mellett elfogad. Közvetlen összeköttetés a Tőzsdével.

Veszélyben a Fűvészkert!

A Déri múzeum céljaira tudva-levően a ref. egyházkerület a Kollégium fűvészkertjét engedte át, minden épülettel, az egész telket.

Ellenértékül Debrecen város tanácsa felajánlotta a kjsállomás mellett hosszan elterülő s jelenleg Steinberger fakereskedő birtokában álló nagy telket. Az ajánlatot úgy az egyházkerület, mint a város közgyűlése elfogadta. Szóval jog szerint rendben volna minden. Csak egy a bökkenő. **A bérlő egyszerűen nem nyugodott bele a határozatokba.** Mit néki Déri-múzeum, mit néki Fűvészkert?! Fő az üzlet!! S ami ennél is fontosabb, **egy pottom olcsó bérlőtől nem szokás kimenni holmi kultúrcél érdekében.** A Fűvészkert menjen ki a Tócsókertbe — gondolkodjék Salamonék. Ott ugyanis van a Kollégiumnak egy kis telke. Ehez mérjenek hozzá a város közeli földjéből annyit-annyit s menjen ki a Fűvészkert 1 kilométerrel távolabb.

Hir szerint ezt a megoldást Debrecen jónévű főmérnöke is támogatja s így aztán biztos, hogy míg az ügy felett bizottságnak, addig a fakereskedő nyugodtan gyarapíthatja raktárát, a Fűvészkert nyugodtan telelhet ősi helyén, Diószegi és Fazekas emlékszóba körül; a Déri-múzeum pedig az várhat. Nem elég az, hogy lelették az alapkövét fényes ünnepély keretében, még siessenek is az építkezéssel?! Ki hallott ilyet?!

A Déri-múzeum nem üzlet, a Fűvészkert kihelyezése nem gseft; de a fakereskedés megmaradása igenis mindennél előbbrevaló üzlet. Emellett eltörpül a városrendezés kérdése csak úgy, mint a sokszor kifogásolt örökös tűzveszély, melyért mindenki aggódik, csak a főmérnök ur nem.

Após és vő élethalálharca

Véres esemény játszódott le szombaton Balmazújvároson.

Leiter Péter 70 éves balmazújvárosi gazdálkodó az utóbbi időben betegeskedett s ezalatt leánya férjével, Molnár Imrével együtt elköltözött tőle.

Leiter most felgyógyult és ismételtén kérte leányát és vejét, hogy térjenek vissza hozzá és lakjanak ott. Ezek azonban nem tettek eleget kérésének, mivel az idős Leiter Péter italos volt és italos állapotban sokszor garázdálkodott, bántalmazta hozzátartozóit. Leiter Péter haragjában

véres bosszúra határozta el magát.

Magához vett egy hatalmas baltát s elment vejének lakására, ahol nagy veszekedést, perpatvart rögtönzött. A szóváltás hevében a 70 éves Leiter

több baltacsapást mért Molnár Imrére,

akit előntött a vér, azonban össze-szedve minden erejét,

önvédelemből felkapott egy vasvillát

s apósára, Leiter Péterre sujtott, aki a vasvilla-ütés következtében rövid idő múlva kiszenvedett.

Megnyilt!

GARAI ÉS TESTVÉRE Megnyilt!

férfi-, fiuruha nagyáruháza Piac-utca 11., Bika-szálló épület.

Előzékeny kiszolgálás!

HÍREK

1923 október 16. (Kedd)

Prot.: Gál. Kath.: Gallusz.

Időjárás: Hazánkban országos eső volt. Az eső mennyisége nyugaton és északon sok helyütt meghaladta a 15 mm-t. sőt helyenként 20 mm-t is elérte. Többnyire azonban 10 mm-en alul maradt. Ahőmérséklet tegnap igen magas volt. Maximuma 25 fok, minimuma reggel 7 és 8 fok. **Időjelzés:** Váttozékony hűvös idő várható helyenként még esővel.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig. Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: Szép asszony kocsisa. Uránia: Elátkozott hegy. Vígyszínház: Cserebere asszonyok. A jog- és pénzügyi bizottság ülése 4 órakor a városban. **Gyógyesztárak** közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Annyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

Héjjas Iván Hajduböszörményben. Az Ebredő Magyarok Egyesületének hajduböszörményi csoportja október 28-án nagyszabású népgyűlést fog tartani, melyre az Éme központi vezetőségéből Hajduböszörménybe érkeznek Héjjas Iván, Lendvai István, báró Pionay Pál, Kádár Lehel, dr. tasnádi Kovács József s még több nemzetgyűlési képviselő. A Budapestről leérkezett vendégek a böszörményi Éme gyűlést megelőző napot Debrecenben fogják tölteni.

Kinevezés. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter Balogh Béla pénzügyi főszámtanácsost pénzügyigazgató helyettesé a debreceni pénzügyigazgatóságához kinevezte.

Az oláhok letartóztattak egy földbirtokost, mert tanúját vissza csatolták Magyarországhoz. Aradról jelentik: Az aradi ügyészség Hiros Imre földbirtokost letartóztatta államellenes izgatás miatt. A földbirtokosnak a magyar román határon fekszik a tanyája. Hirosnak nemrégiben összetűzése támadt az oláh adhéval és az adhéval árverést rendelt el ellene. A földbirtokos érthető felindulásában leszidta az oláhokat és emiatt indítottak elene eljárást. Közben a határkijárató bizottság a földbirtokos tanúját vissza csatolta Magyarországhoz. Az oláh ügyészség erre letartóztatta a földbirtokost, nehogy megszabadulhasson a vád alól.

Levegőbe repült a varsói citadella löporraktára. Varsóból jelentik: Szombaton a varsói citadella löporraktára a levegőbe repült és a benne levő katonai és polgári személyek közül senki sem maradt életben. A robbanás ereje a citadella épületeiről letépte a tetőt, az ablakokat pedig keretestől kiszakította. Még nem állapították meg az áldozatok számát, eddig azonban már harmincnál több a halott; negyvenen súlyosan és több mint négyszázan könnyebben sebesültek meg. A körülbelül kétezer tonna löpor felrobbanásának okát merényletben keresik, minthogy a felrobbant löpor, amelyet nehéz ágyukával használnak, ugynevezett veszélytelen löporfajták közé tartozik.

Újabb katasztrófa Japánban. Tokióból jelentik: Süküjü városát tegnap a szökőár elpusztította. A katasztrófa alkalmával több mint ezer ember életét veszítette.

Esküvő. Révay Margit tanítónőt, Révay László igazgatótanító leányát Kecskemétről, október 13-án vezette oltárhoz ifj. Juhász Gábor tart. hadnagy, a közéletmezési minisztérium kirendeltségének ellenőre.

Nyöröszámok a népjóléti hivatal sorsjátékára. A népjóléti hivatal sorsjátékának hétfőn délelőtt megtartott húzásán a következő sorsjegyeket húzták ki: **Egy láda (50 kg) kocka cukor** 21296. **3 méter szövet női felöltőhöz** 29053. **2 m. 60 cm. férfi télikabát szövet** 504. **3 m. férfiöltönyhöz való szövet** 27516, 4658. **Egy zsák nullás liszt** 48709. **Egy zsák főző liszt** 40958. **Egy zsák kengér liszt** 34201. **Gyermek kabátok** 3673, 37877, 50704, 21366, 36743. **Szövet leányka ruhák** 26128, 29467, 29384, 16271, 15202, 50636, 40951, 13286, 50432, 10211. **Szövet leányka ruhák** 5000 **K értékekben darabonként** 48513, 52462, 3680, 37101, 17648, 12374, 27304, 13467, 13634, 57678, 1268, 58447, 34520, 49620, 10133, 15078, 3098, 29219, 38763, 38401. **Öt kg. cukor** 47018, 54001, 9752, 54749, 28403, 2982, 52178, 17244, 24539, 20. **Négy méter flanel női pongyolához** 49354, 33767, 51844, 13871, 8161. **Tíz kilo kengér liszt** 33270, 44522, 24223, 34499, 17401, 4587, 32500, 50670, 59450, 37977. Ezenkívül kisebb nyereményekkel kihúztak még több mint 500 darab sorsjegyet. Ezeknek a számaikat a következő számunkban közöljük.

Elveszett egy elmebeteg gyermek. A debreceni rendőrség elrendelte Egri Viktor 15 éves elmebeteg gyermek körözését, aki a városból ismeretlen helyre távozott.

Szerdától világláger: Amerika hőskora Griffith rendezésében egy szerepe Urániában, Vígyszínházban.

Nagy adományok a Kereskedő Társulat iskolájának. Közismert dolog, hogy manapság az iskolák fenntartása milyen súlyos és nehéz terhet ró a fenntartókra. Ilyen nehéz anyagi viszonyok közt van a debreceni Kereskedő Társulat is, mely a fú és leány felsőkereskedelmi iskolát tartja fenn. Ugy az iskolának, mint a társulatnak súlyos helyzetét ismerve, a **Debreceni Első Takarékpénztár** egymillió, a **Közgazdasági Bank és Váltóüzlet** egy félmillió koronát adományozott a társulatnak, míg a Debreceni Első Takarékpénztár igazgatósági tagjainak áldozatkész sége vezérigazgatójának, **Versényi Tibornak** a nevére egy a fú, mint a leány felsőkereskedelmi iskolában egy egy 100 darab részvényből álló alapítványt tett. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Kereskedő Társulat a felső kereskedelmi iskola tandíját 2 és fél métermázsra, a polgári iskoláét háromnegyed métermázsra és végül a kereskedelmi tanonciskoláét fél métermázsra buzára emelte fel.

A pápa és az illatszerek. A párisi érseket figyelmeztették a Vatikán köréből, hogy a pápa nem fogad illatszereket használó nőket, mert a legenyhébb parfüm-szag súlyos fejfájást okoz a Szentatyának. Nemrégiben két párisi hölgy volt kihallgatáson és erős illatszerek miatt a pápa két napig szenvedett a fogadás után fejfájásban.

A debreceni nagy vásár. A debreceni országos sertés- és marhavásár élénk keretek között mozgott. A sertésvásárban a felhajtás közepes volt, a kereslet nagy. Az **árak emelkedő tendenciát mutatnak.** Prima sertésért élsúlyban kilónként 7800—8300 koronát fizettek, közepes minőségűért 6400 koronától felfele. A sovány sertések piacán a felhajtás nagy, különösen a hizónak valót keresték. Ennek az ára 8 ezer koronaig emelkedett. A lóvásárban a felhajtás igen nagy volt, különösen a herélt lovat keresték, ennek az ára 4—7 millió korona között volt. Közepes ló 2 milliónál kezdődött, míg a vágó lovak 400—500 ezer koronaért kelttek el. A szarvasmarha vásárban nagy felhajtás, kis kereslet volt. Az árak a következők: vágómarha kilónként 2200—3500, jármos ökör 4500 korona, szopós borjú 4000—5000 korona, jármos ökör párja 4—5 millió, fejős tehén 1—2 millió korona volt. Az árak tartottak.

Nyolcvanezer munkanélküli van Bécsben. Bécsből jelentik: A legutóbb közzétett hivatalos statisztika szerint Bécsben a munkanélküliek száma nyolcvanezer. Ez a gazdasági állapotoknak határozott javulását jelenti, mert augusztusban Bécsben több mint 85,000 munkanélküli volt.

A zsolnai magyar szociáldemokraták a magyar címer ellen. Egyik cseh lap hírt ad arról, hogy Zsolnán a városvezetés szétbontta a városi épület homlokzatán levő magyar címet, mely a magyar uralom óta ott maradt. Az említett lap szerint a városnak eddig néppárti kormányja volt, amely titokban arra várt, hogy a monarchia visszaállításával a magyar címer is helyén maradhat. A lap követeli, hogy a cseh uralom érvényesítése céljából távolítsák el a Vasut-utca magyar feliratot és a Park-szálló magyar feliratait.

Németországi gazdaságok filmen. A mezőgazdasági szakmereknek terjesztésére a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megszerzett bemutatásra két kiválóan érdekes filmet, amelyek a legkiválóbb német mezőgazdasági üzemet mutatják be. A két nagyszerű tanulságos filmet vasárnap, október 21-én délelőtt 10 órakor fogják a Vígyszínházban előadni. Miután a film költségeit a Mezőgazdasági Kamara viseli, az előadásokra csak 200 korona lesz a belépti díj. A gazdasági akadémiai hallgatók és a középiskolai növendékek részére féláru jegyeket adnak ki. A ritka szép és tanulságos előadásra felhívjuk a gazdaközönség és az érdeklődők figyelmét.

Szerdától világláger: Amerika hőskora Griffith rendezésében egy szerepe Urániában, Vígyszínházban.

Butorozott szobát keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember. Telefon 3—48.

Butorozott szobát

keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember. Telefon 3—48. Hajdúföld kiadóhivatala

Kérjük a t. közönséget, el ne mulassza KIRAKATAINK MEGTEKINTÉSÉT!

Olcsó, szabott árak!

Eletunt nő. Bánki Istvánné, 35 éves, Bethlen-utca 53. szám alatti lakos öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már kiszorult. Tettenek oka életutság.

Vasárnap továbbra is zárva maradnak a fodrászüzletek. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett a városához, melyben közli a város vezetőségével, hogy a borbélyüzletek nyitvatartását vasárnap és ünnepnapokon nem engedélyezi. A miniszter ez intézkedését azzal indokolja, hogy a borbélyok egyrésze is a vasárnapi munkaszünet fenntartása mellett foglalt állást.

Szerdától világláger: Amerika hőskora Griffith rendezésében egyszerre Urániában, Vigszinházban.

KÖNYVESHÁZ

Új tudományos mű a debreceni ideg- és elmegyógyászati klinikáról. A dr. Benedek László orvosprofesszor kitűnő vezetése alatt álló ideg- és elmegyógyászati klinika első működési éve alatt készült tudományos dolgozatok kötetbe gyűjtve most jelentek meg. Ez a mű szakkörökben és a magyar tudományos világban kétségkívül nagy elismerésre fog találni. A könyv előszavában a legfontosabb faji és nemzeti érdekek jelöli meg azt, hogy a magyar nemzeti kultúrát buzgó tudományos munkássággal szolgálja mindenki. A terjedelmes munka kétségtelenül tanúságot tett arról, hogy a fiatal debreceni egyetem semmiben sem marad el az intézvi tudományos munkálkodások terén a nagy nyugati egyetemek mögött.

TESTEDZÉS

Vasárnapi eredmények

A bajnokság ötödik fordulójának meglepetése a DEAC veresége Berettyóújfaluban. A DVSC igen értékes győzelmet aratott Nyíregyházán a NyTVE ellen s szinte behozhattalannul tartja az első helyet. A DMTK új, átlag játékosokkal felfrisített csapata nem bírt ellentálni a DKASE-nak, míg a DTE legyőzte a fuzionált NyKISE-t, de játéka után épen úgy kikaphatott volna.

Részletes eredmények: DVSC-Nyíregyházi TVE 1:0, félidő 0:0. A NyTVE teljesen egyenrangú ellenfele volt a Vasutasoknak. A győztes gólt Vampetich lőtte a második félidő elején. A DVSC-ben a kitűnő Farkas ismét brillírozott, egy biztosnak látszó gólt fényes bravúrral mentett. Jó volt a DVSC-ben Molnár, Vampetich is. A NyTVE-ben az ifjúsági kapuvédő, Milotay, aki Hajdu-Szabolcs mérkőzésén is fenomenálisan védett, bizonyította be, hogy Farkas után ő a kerület legjobb kapuvédője. A mérkőzés mindvégig szép, izgalmas volt.

DKASE-DMTK 1:0, félidő 1:0. A DMTK volt a többet támadó, de a csatázó sor tehetetlen volt a masszív DKASE védelemmel szemben. A győztes gólt az első félidő elején Hübner kapuvédő hibájából, Herzog beadásából Rottmann lőtte. A DMTK

új emberei csalódást keltettek, közepes, átlag játékosok. A DMTK-ból Mertin, Kerekes érdemel dicsőretet, de Hübner kapuvédőnek is voltak szép momentumai. A DKASE közvetlen védelme a szokott jó volt, az ifjúsági Kerecsi tehetséges játékos. A fedezetorban Fried I. volt a legjobb, Moskovics tul erősen játszik. Az új középfedezet észszerűen játszik, de puha, fél a közelharcotól. A csatázóorban Herzog és Ökrös váltak ki. Bíró Tóth.

DTE-Nyíregyházi KISE 3:0, félidő 0:0. A mérkőzés unalmas, csapódó, léleknélküli volt, a gólokat a KISE védelem hibájából érte el a gyenge DTE csatázóor. A DTE-ben csak a fedezetsor, különösen Fehér és Kriszter érdemel dicsőretet. Főrizs és Dillingner nem való az első csapatba. Rott többet beszélt, mint játszott. A NyKISE épen úgy játszik, ha nem rosszabbul, mint a Törekvés a fuzió előtt. Bíró Nagy Dániel volt, aki korrekttul bíraskodott, bár kissé erélytelen volt. A NyKISE a második félidőben Budavári kiállítása miatt levonult, de öt perc múlva visszajöttek s újra játszottak.

BUSE-DEAC 3:2, 2:2. A javuló Buse szép és rendkívül értékes győzelmet aratott az Ökrös helyén tartalékkal játszó DEAC felett. A Buse a mérkőzés elején két gólt ér el,

amit a DEAC Kalmár és Zsirkay révén egalizál. A második félidőben a DEAC öngólt vét s ezuttal a BUSE szerezte meg a két pontot. A DEAC vereségét a gyenge fedezetsor okozta. A BUSE most már otthonában bármely csapatra nézve rendkívül veszélyes, különösen a csatázóora jó. Bíró Pauló.

DMTK ifj.-DKASE ifj. 11:0. Hatalmas gólaránnyal győzött a kitűnő DMTK ifjúsági. Góllövők Szabó (6), Trnka (4), Jánosi (1). A bajnok DMTK ifjúsági szünte lelépte ellenfelét s szép játék után érte el impozáns győzelmét. A győztes csapat minden embere kiválótt nyújtott.

Fővárosi eredmények

MTK-III. ker. 3:1, UTE-KAC 3:1, BTC-Vasas 1:0, UTSE-Törekvés 3:1, „33”FC-Zugló 1:0. Második osztály MAC-TTC 1:0, BEAC-EMTK 4:1, KAOE-ETC 1:0, Főv. TC-Ekszerész 1:0.

Nemzetközi mérkőzés. Az FTC Bécsben 1:1-re végzett az Amatőrrel. A szép eredményt Amsel és Szabó nélkül tartalékosan érte el az FTC.

A DEAC atletikai versenyének második napja szintén a teljes erkölcsi siker jegyében folyt le. Vasárnapi eredmények:

100 m. junior. 1. Bakos B MOVE 12:1 mp. 2. Szalay B MOVE 12:1

mp. 3. Majzik D MOVE 12:6 mp. 100 m. 1. Berács László MAC 11:7 mp. 2. Nagy Ernő MAC 12 mp. 3. Szánthó DTE 12:1 mp.

Magasugrás. 1. Molnár Ferenc MAC 166 cm. 2. Eördögh BEAC 161 cm. 3. Komjáthy DEAC 161 cm. 1500 m. 1. Csekey Cs MOVE 4 p 25:2 mp. 2. Paulovics B MOVE 4 p 29:6 mp. 3. Gyulay D MOVE 4 p 35 mp.

Súlydobás. 1. Eördögh László 1308 m. 2. Nagy E. 1006 m. 3. Hadházy 938 m.

4x100 m. ifjúsági kerületi bajnokság. 1. D MOVE 49:5 mp. 2. DEAC 49:8 mp.

4x1000 m. szenior bajnokság. 1. DTE 50:2 mp. 2. DEAC 50:4 mp. Távolugrás. 1. Molnár MAC 688 cm. 2. Balla DTE 656 cm. 3. Eördögh 638 cm.

Olimpiai staféta. 1. MAC 4 p 15 mp. 2 D MOVE 4 p 17 mp.

Ifjúsági távolugrás. 1. Majzik D MOVE 588 cm. 2. Fedor D MOVE 580 cm. 3. Király 579 cm.

Gerelydobás. 1. Eördögh László BEAC 4590 m. Komjáthy DEAC 3840 m. 3. Nagy E. MAC 3793 m.

100+200+300+400 méter staféta. 1. D MOVE 2 p 14:2 mp. 2. B MOVE 2 p 15 mp. Szegedi AK 2 p 19 mp.

400 m. 1. Berács László MAC 52:3 mp. 2. Paulovics B MOVE 55:2 mp. 3. Hadházy D MOVE 55:6 mp.

3x100 m. staféta, kerületi bajnokság. 1. D MOVE 4 p 4:6 mp. 2. DEAC.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Kedd: Szép asszony kocsisa. Tiszti-selő est. Szerda: Kuruc fufang. B) bérlet. Csütörtök: Gróf Rinaldó. C) bérlet. Péntek: Gróf Rinaldó. D) bérlet.

Amerika hőskora. Szenzációs est-tői lesznek Debrecen két legnagyobb mozgósínháza közönségének 17-18 án, szerdán és csütörtökön, amiddőn az Uránia és Vigszinház mozgó egyszerre fogják bemutatni Griffith világhírű filmjét, az „Amerika hőskorát”. A film óriási sikert ért el Amerikában. Nagy sikeréhez a rendezés tökéletességén kívül hozzájárul az is, hogy a film főszerepeit a legkiválóbb amerikai filmművészek játszzák. Tekintettel a film iránt mutatkozó nagy érdeklődésre, a közönség helyesen teszi, ha jegyeit az Uránia és Vigszinház szerdai és csütörtöki előadásaira már most előjegyzzi.

Színházak és mozgósínházak közleményei

Csokonai-színház. 100-or adják rövid időn belül Budapest a „Szép asszony kocsisa” operettét, mely ma este az eredeti szereposztásban kerül színre a Csokonai-színházban. Szerdán a népszínmű iródalom egyik gyöngye, a Rákóczi korából veit Kuruc-fufang megy. Ez az inkább történelmi korrajz a mulattató szövegen kívül tele van szebbnél-szebb régi kucudalokkal. A „szita tánc”, a II-ik felvonásban a „Fáklya tánc” nagyban emelik a darab hatását. Kedden tisztviselőest.

Uránia-mozgó

Elátkozott hegy, Pathéfilm. Két kísérrövel.

Vigszinház-mozgó

Két sláger. Cserebere asszonyok. Nótás Tommy.

Értéktőzsdéi árfolyamok (ezresekben)

Table with columns for Bankok, Takarékpénztárak, Biztosítók, Malmok, Vegyesek, and various bank names and exchange rates.

Nem hivatalos jegyzések: Fabank 55-6, Magy. amerikai 10-10 1/2, Bródi vagon 70-80, Foresta 27-32, Demecseri 15-18, Dóry konz. 10-11, Ujságüzem 16-17, Karancsb. 12-13, Ujpesti bet. 35-4, Nógrádhev. 11-12, Termelő-b. 8-10, Unio lak. 5-5:2, Hung. kaitaj 13, Mezőg. hitel 20-22:5, Sajóközondói 19-22, Corvin gép 10-11, Régi Amer. 11-11:5, Kéve 3-3:2, Herendi 10-10:25, Óudajajki 8. Elővételi jogok: Láng 32 1/2-42 1/2, Magyar Lloyd 125, Szentlőrnci 20-25, Cseh bank 8-10:2, Városi bank 9-10, Egyesült főv. 70-98, Rima 10 1/2-24, Kőrösbányai 3-3:9, Interexim 16-21, Spódium 130-135, Borsodmiskolc 75-85, Fonciére 200-225, Just izzó 5 1/2-6 1/2.

Megnyilik a Platthy és Csanak Banküzlet október 16-án debreceni fiókja Kossuth-utca 7-9. Telefon 9-00.

Foglalkozik értékpapírvétel és eladással. Elvállal mindennemű tőzsdéi megbízást úgy hivatalos, mint magánforgalomban, melyeket mindenkor aznapon teljesít. Hatipénzt már 50,000 koronától felfelé legelőnyösebb kamatiab mellett elfogad. Közvetlen összeköttetés a Tőzsdével.

KÖZGAZDASÁG

Ismét estek az értékpapírok árfolyamai

A mai nap a nemzetközi devizapiacokon mindvégig nyugodt hangulatban folyt le. A német márka jegyzései mindenütt jól tartottak maradtak. A Berlinben kilátásba helyezett gyökeres valutaforma hatása alatt az árfolyamokban

kiseb-nagyobb visszaesések következtek be.

A londoni kifizetés hivatalos záróárfolyama 17 milliárd, a newyorki 37 milliárd volt. Emellett a birodalmi bank a devizaigénylések túlnyomó részét ismét teljes mértékben elégitette ki. Egyébként a berlini értékpiacon a hangulat ugyancsak tartózkodó, amit a devizapiac lanyha irányzata is elősegített. A bécsi értéktőzsdén az irányzat mindvégig barátságos volt.

A budapesti értékpiacon annak ellenére, hogy a hetipénz kamatlába meglehetősen olcsóbb volt,

a vételkedv nem javult,

bár nyitáskor a hangulat barátságos volt. A tőzsdei későbbi folyamán a Bécsből piacra dobott árukra nyomásztólag hatott, úgy hogy végeredményben az összes értékeknek 5-10% os árfolyamlemorzsolódás következett be. A terménytőzsdén az irányzat ma is változatlan volt.

Kosztprézt

kihelyezésre elfogad. Idejében feladott tőzsdei megbízásokat **legelőnyösebben** effektuál. Vidéki megbízásokat pontosan teljesít a **Magyar Rőztisztviselő és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára R.-T.** Budapest, VII Rákóczi út 76. szám. Telefon: József 00-40, József 135-32. Sürgőseim: COBENBANK.

TŐZSDÉ

Magyar korona: 3.07 1/2

Zürichi zárlat

Hollandia 21875, Newyork 557, London 2525, Páris 3425, Milano 2557 1/2, Prága 1660, Budapest 3.07 1/2, Varsó 6, Bécs 78 1/2, Bukarest 260.

Devizaközp. hiv. árt.

Dollár 19250-20350, Francia frank 1190-1256, svájci frank 3460-3680, cseh kor. 578-622, lei 94-107, lira 890-945, dinár 226-240, 100 német márka 0.0004-0.0006 f. osztrák korona 27.30-29.50 fillér.

Értéktőzsde

A mai tőzsdén az irányzat eleinte nem alakult egységesen. Az árfolyamok több ízben ingadozásokat tüntettek fel, ami csekély mértékű maradt, úgy hogy az árnívó az utolsó tőzsdénaphoz képest nem változott. Az áresések 5-10 százalékgig terjedtek. Zárlat fele az irányzat általában kedvezetlennek mutatkozott, az üzletmenet vontatott volt.

Zárlatkor a forgalom csekély és a hangulat vontatott. A kosztprézt azonnal 1 egynegyed, kasszanapra 3 egynegyed százalékgig.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén az irányzat gyengébb volt, buza állomáson valamivel szilárdabb, budparitásban azonban változatlan.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 955-60, egyéb 950-55, 79 kilós tiszavidéki 965-70, egyéb 960-65, rozs 640-45, takarm. árpa 630-60, sörárpá 725-75, köles 775-800, zab 680-90, tengeri 680-700, repce 1650-700, korpa 370-80 kilogramonként.

Ferencvárosi sertésvásár

Felhajtás 2:00. Árak: könnyű 8400-600, közép 8400-9100, nehéz 8700-9300. A vásár vontatott.

Hirdessen a Hajdúföldben

Petroleum

kiváló finom minőségben jutányos ártért kapható

Stern festőüzletében Piac-utca 10. Bikkával szemben.

A derecskei járás főszolgabírájától.

2603-1923. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csonka-Bihar vármegye derecskei járásához tartozó Veres községben megüresedett pénztári ellenőri állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

Évi 2000 kor. készpénz fizetés, 600 kor. lakbér, havi 500 kor. drágasági segély meg nem határozott időre, a bortermeleli adóból befolyó s a községet illető jutalék 50%-a. Rendeletek szerinti pótlékok.

Az állásra oly katonai szolgálatot teljesített, nagykoru egyének pályázhatnak, kik fedhetlen előéletüket és a középiskola négy osztályának elvégzését okmányokkal igazolni tudják. Forradalmak alatti magatartás kifejezetten igazolandó.

Pályázati határidő f. évi november 6. Később érkező vagy hiányosan szerelt kérvényeket mellőzők.

A választás iránt külön intézkedem. Derecske, 1923 október 13.

Dr Mariay, s. k. főszolgabíró.

Ékszerait

mielőtt értékesíténé, saját érdekében nézze meg a kirakatunkban lévő napi árakat. Mindenféle ékszereket óriási árban veszünk. **Gellért Testvérek, Budapest VI., Eötvös-utca 6. szám**

Pattanások, Szeplők, Arcz-, Kézvörösség és egyéb arcántalmak ellen használjon

Korzó „Éva” arckenőcsöt és szappant!

Piperecikkek, fésű- és kefeárúk nagy raktára

KORZÓ DROGUERIA, Piac-utca 42.

Vasutasok! Postások! Házvevők!

Akik a nagyalomás közelében ohajtanának házat venni, itt lenne most egy igen alkalmas

KIS CSALÁDIHÁZ ELADÓ!

LAKÓ NINCS!

Homokkert -- Harsányi Gusztáv-utca 13. számú ház!

ÁRA 16 MILLIÓ KORONA!

Két szobás lakás, mellékhelyiségekkel. Villanyvilágítás. Az egész át iesz adva a vevőnek 30 nap alatt beköltözhetőre! Ezen ház felett is a Nagy Lajos iroda rendelkezik (Veres-u. 9.) Egyedül csak ott köthető meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló is!

Rudvasak, lemezek, vaskályhák, tüzhelyek, tűzöntvények és zománcos edények kicsiben és nagyban kaphatók

SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében DEBRECEN, PIAC-U. 23.

Iskolai tankönyv

és írószerek bármelyik iskola részére beszerezhetők a **Csáthy Ferenc** könyvkereskedés és irodalmi vállalat R.-T.-nál.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

Praktikus kis vaskályhák

és bármilyen üzlet részére alkalmas

üvegajtós kassza (pénztár)

és gyönyörű üzleti berendezés eladó! NAGY LAJOS IRODA, VERES-UTCA 9.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol kevésbé használt úri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben.)

Szépség, hatalom, gazdagság!

Vénusz Kosmetikai Intézetemben eltávolítok mindenféle arcbőrhibát, 10 nap alatt az arc ragyogó szépségű lesz. Szeplőt, májfoltot, pattanást, mitesszert, szemölcsöt, orr- és kézvérséget, eltávolítok hajszálakat arc- mell- és karról végleg. Arcmaszázs, mely rendkívül fiatalít, bértelben kapható, **Debrecen, Szécheny-u. 16**

Rongyot

mosottat, bármily mennyiségben vesz lapunk nyomdája, Piac-utca 59. sz.

Ócska vasat,

rezet és mindennemű fémét legmagasabb árért veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételt elszállítok **Steiner Eötvös-utca 110. Tel: fon 6-86. sz.**

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 400 kor., minden további szög 40 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szög 600 K. minden további szög 60 K. Vastagabb betűvel szedett szavak kétszeresen számítatnak.

ELADÁS

Hintók, homokfutó és hajókocsok eladók, Nagy Gyula kocsigyártó mester, Erzsébet ut 17. sz.

AJÁNLAT

Figyelem! Tisztelettel értesitem azon urakat, kik a Révész úr fodrász-üzletében jártak, hogy az Iparkamara épületben levő üzletben tiszta és figyelmes kiszolgálást kapnak, Szives pártfogást kér Nagy Lajos fodrász.

Kladó utcai szoba csinosan butorozva intelligens magános uriember részére. Homok utca 130. sz.

Hímzést vállalok. Paesirta-utca 60. szám

KERESLET

Butorozott szobát keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember. Telefon 3-48. Hajdúföld kiadóhivatala.

Posztóhulladékok vásárol kis és nagy tételekben Libandi, Péterfia utca 4. sz. alatt.

Egy szoba-konyhák lakást keres fiatal házaspár öszre, butorozva vagy butorozatlanul. Cím a kiadóban.

VEGYES

Tanítványt vállalna középiskolák bármely osztályából, menekült egyetemisták. Cím: Németh Gyula, Tiszaméntházán, Internus.

Biharmegyeiek figyelmébe!

KISS ANTAL VIZSGÁZOTT FOGÁSZ

21 éves praxissal sajátkezileg végez mindenféle munkát. Berettyóújfalú, Főúca

A derecskei járás főszolgabírájától

2527-1923. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csonka-Bihar vármegye derecskei járásához tartozó Konyár községben megüresedett községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

2000 kor. évi készpénz fizetés, 300 kor. lakbér, törvény illetve rendeletek szerinti pótlékok.

Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek, egyébkénti képesítés IV. középiskolai osztály elvégzése.

Pályázni kívánók a képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, valamint a farsadalmak alatti magatartásukat illetve politikai és erkölcsi tekintetben való megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzáam f. évi november hó 5-ig adják be.

Később érkező, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket mellőzők.

A választás iránt külön intézkedem.

Derecske, 1923. október 11.

Dr Mariay, s. k. főszolgabíró

Aki házat akar venni, vétkezik, ha meg nem nézi

a Bercsényi-utca 38. számú házat!

mert azt most potomárért, még 30 millió koronáért is megkaphatja!

Azonnali beköltözhetőre utcai lakást kap!

Nagyon természetes, hogy ezen ház eladása felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, így tehát ott köthető meg a vételi ügylet, ott kell letenni a foglalót!

Iroda: Veres-utca 9.